

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206335
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8123206335.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v sporovej veci žalobcu: A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XX/XX, XXX XX D., zastúpeného: Advokátska kancelária PIATNIK, s.r.o., so sídlom Vysoká 425/71, 054 01 Levoča, IČO: 54 915 627, proti žalovaným: 1/ E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, XXX XX F., zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, IČO: 35519193, 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Pribinova 19, 811 09 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16C/51/2023-131 zo 4.4.2024, zhodou hlasov členov senátu, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku pod bodom II., ktorým žalovaným v 1/ a 2/ rade bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.954,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 23.2.2024 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

II. Žalovaným v 1/ a 2/ rade priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

III. Žalovaným v 1/ a 2/ rade priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca v konaní podanou žalobou uplatnil proti žalovaným nárok na náhradu vecnej škody, ktorá mu mala byť spôsobená na jeho motocykli zn. YAMAHA ev. č. D. XXX G. pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo 28.6.2020. U žalovaného v 1/ rade bola vyodená trestnoprávna zodpovednosť za zavinenie dopravnej nehody a spôsobenú ujmu na zdraví trestným rozkazom Okresného súdu Prešov sp.zn. XX/XX/XXXX zo dňa 19.2.2021, právoplatným 9.4.2021. Žalobcovi, ktorý nadobudol predmetný motocykel do svojho vlastníctva kúpnu zmluvou zo dňa 4.10.2018 za sumu 4.500,- eur, vznikla pri dopravnej nehode ujma súvisiaca s poškodením motocykla. Žalobca s odkazom aj na to, že ocenenie poškodenia ani obhliadkou poisťovne nebolo realizované, uplatňuje podanou žalobou nárok na náhradu škody vo výške nadobúdacej ceny motorového vozidla, t.j. vo výške 4.500,- eur s tým, že navrhol, aby v súdnom konaní na zistenie skutočnej škody bolo realizované znalecké dokazovanie.

2. Okresný súd Prešov (súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol, že:

„I. Súd zastavuje konanie čo do sumy 546 eur.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.954 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 23.2.2024 do zaplataenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalobca má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

3. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že:

3.1. Mal za to, že v konaní nebolo sporným, že žalovaný v 1/ rade s vozidlom poisteným u žalovaného v 2/ rade, zapríčinil dopravnú nehodu a okrem iného tým spôsobil škodu na majetku žalobcu. V konaní nebola rozporovaná nadobúdacia hodnota predmetného motocykla vo výške 4.500,- eur.

3.2. Trestným rozkazom Okresného súdu Prešov XX/XX/XXXX z 19.2.2021 bola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť žalovaného v 1/ rade a poškodený H. B. (syn žalobcu v tomto konaní) a Advokátska kancelária Fekete, Piatnik a Partner so svojimi nárokmi na náhradu škody boli odkázaní na konanie vo veciach občianskoprávných.

3.3. Žalobca do trestného konania, vedeného proti žalovanému v 1/ rade, písomným podaním z 29.10.2020 uplatnil proti vtedy obvinenému (teraz žalovanému v 1/ rade) nárok na náhradu škody na poškodenom motocykli vo výške 4.500,- eur.

3.4. Už dňa 8.7.2020 žalovaný v 2/ rade písomne oznámil žalobcovi, že nárokmi na náhradu škody sa bude zaoberať až po doručení konečného rozhodnutia o zavinení na dopravnej nehode. Z listu žalovaného v 2/ rade zo dňa 17.8.2023 vyplýva, že všeobecnú hodnotu predmetného motocykla bude poisťovňa likvidovať ako totálnu škodu.

3.5. V konaní na zistenie skutočnej výšky škody bol podaný znalecký posudok a znalec I. J. K. znaleckým posudkom č. 8/2024 určil, že všeobecná hodnota motocykla v čase dopravnej nehody bola 3.954,- eur.

3.6. Vzhľadom na závery znaleckého posudku žalobca vzal žalobný návrh čo do výšky 546,- eur späť a žiadal v tejto časti konanie zastaviť. Súd prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 145 ods. 2 CSP konanie v späťvzatom rozsahu zastavil.

3.7. Súd prvej inštancie zodpovednosť žalovaných za vzniknutú škodu na motocykli mal za preukázanú. K výške ujmy uviedol, že závery znaleckého posudku neboli rozporované. S odkazom na aplikáciu citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov dospel k záveru, že zodpovednosť žalovaných je daná, a preto je potrebné sa v súvislosti s uplatnenými námietkami premlčania venovať vyriešeniu takto nastolených otázok. K dopravnej nehode došlo 28.6.2020. Žalobný návrh bol doručený súdu dňa 28.6.2023, preto žaloba bola podaná v 3-ročnej objektívnej premlčacej dobe. Čo sa týka 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby vychádzal z toho, že vyšetrovateľovi PZ bola listina z 29.10.2020 (s uplatneným nárokom na náhradu vecnej škody) doručená 2.11.2020. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 9.4.2021 aj s obsahom výroku o odkázaní poškodených na civilné súdne konanie. Aj keď žaloba bola podaná na súd 28.6.2023, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) považoval za významné to, kedy znaleckým posudkom I. J. K. bola určená skutočná výška škody. Za takýto čas treba považovať deň 31.1.2024. Ak aj zo znaleckého posudku bola ustálená presná výška škody, až od tohto momentu je nutné odvodzovať začiatok plynutia premlčacej doby (odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 2CZ/35/77 zo dňa 17.12.1978). Poukázal pritom aj na tú skutočnosť, že ani ku dňu 28.6.2023 nedošlo k ukončeniu likvidácie poisťnej udalosti žalovaným v 2/ rade.

3.8. Uplatnené námietky premlčania podrobil aj skúmaniu cez prizmu dobrých mravov. Poukázal na to, že u žalovaných nepobadal súd žiadnu reflexiu smerom k strane žalujúcej, zvlášť pri nezvratnej ujme na majetku spôsobenom žalovaným v 1/ rade. Aj s poukazom na kontext princípu primeranosti (tzv. Paretovo optimum) vyvodil záver, že ak by aj námietka premlčania z hľadiska počítania lehôt bola dôvodnou, pri uplatnení zásady dobrých mravov, by na túto námietku nebolo možné prihliadať. Námietka je totiž v rozpore s dobrými mravmi.

3.9. Zo žalovanej istiny priznal aj úrok z omeškania od času, kedy bol podaný znalecký posudok v zmysle dispozičnej zásady tak, ako tieto úroky z omeškania uplatnil žalobca.

3.10. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil aplikáciou ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobcovi, ktorý bol v celom rozsahu úspešný v konaní priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku proti výroku pod bodmi II., III. podal včas odvolanie žalovaný v 2/ rade. Podľa jeho názoru sú dané odvolacie dôvody tak, ako vyplývajú z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Vytýka predovšetkým súdu prvej inštancie to, že nesprávne vyhodnotil uplatnenú námietku premlčania a pri priznávaní úrokov z omeškania išiel nad rámec žalobného návrhu. Následne rozhodoval aj nesprávne o nároku na náhradu trov konania. Podľa názoru žalovaného v 2/ rade v súdnej veci objektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 28.6.2020 a uplynula 28.6.2023. Pokiaľ sa však týka subjektívnej premlčacej doby, poukazuje na to, že aj z obsahu trestného spisu je zrejmé, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody proti vinníkovi dopravnej nehody 29.10.2020. Žiadal, aby v odsudzujúcom rozsudku v trestnom konaní bola uložená obvinenému povinnosť nahradiť mu škodu vo výške 4.500,- eur za zničený motocykel. Počas trvania trestného konania premlčacia doba spočívala. Spočívanie je však dané len vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade. Uplatnenie nároku v trestnom konaní nemá za následok spočívanie plynutia premlčacej doby voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila (odkaz na uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo/102/2017 zo dňa 23.4.2020). Márnym uplynutím 2-ročnej subjektívnej doby dňom 29.10.2002 voči poisťovni a dňom 9.4.2023 voči žalovanému v 1/ rade došlo k premlčaniu práva žalobcu na náhradu škody, a preto námietka premlčania bola žalovanými v konaní vznesená dôvodne. Nesúhlasí so závermi súdu prvej inštancie týkajúcimi sa aplikácie dobrých mravov na vznesenú námietku premlčania. Poukazuje na to, že ak strana sporu, voči ktorej sa námietka premlčania uplatnila, chce vylúčiť účinky tejto námietky pre rozpor s dobrými mravmi, mala by v zásade tento rozpor v konaní uplatniť a tento rozpor i náležite preukázať. Súd prvej inštancie však takto nepostupoval. Výlučne sám posúdil námietku premlčania ako odporujúcu dobrým mravom a toto jeho právne posúdenie nie je správne.

5. Žalovaný v 2/ rade namieta aj to, že súd o príslušenstve pohľadávky – úrokoch z omeškania rozhodol bez toho, aby tieto boli predmetom žalobného návrhu.

6. Žalovaný v 2/ rade namieta aj výrok o trovách konania. Poukazuje na to, že nezavinil čiastočné zastavenie konania a rozhodnutie, ktoré je založené na úspechu v konaní, vzhľadom na uplatnené odvolacie námietky vo veci samej je tiež nesprávne. Navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobu zamietne a žalovanej prizná proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch pod bodmi II. a III. napadol aj žalovaný v 1/ rade. Aj z jeho strany je výhrada voči postupu súdu prvej inštancie, ktorý rozhodoval o úrokoch z omeškania napriek tomu, že o zmene žalobného návrhu nerozhodol súd určeným procesným postupom. Poukazuje na to, že nárok na náhradu škody za poškodený motocykel uplatnil za žalobcu ním určený splnomocnenec ešte v trestnom konaní vo výške 4.500,- eur. Na preukázanie tejto výšky škody predložil vtedy kúpnu zmluvu zo dňa 4.10.2018. Z uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní nevyplýva, že by išlo o uplatňovanie nároku v nejakej neurčitej výške, či takej, ktorá by mohla byť posúdená ako „orientačná“. Nesúhlasí preto so záverom súdu prvej inštancie, že premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka začala plynúť až podaním znaleckého posudku v tomto konaní. Poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR (2Cz/35/77, R 38/1975, 4Obdo/42/2016, 4Cdo/152/2010, či rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/721/2005). Je toho názoru, že ak škoda už bola uplatnená v trestnom konaní vo výške 4.500,- eur a trestné konanie bolo ukončené právoplatnosťou trestného rozkazu 9.4.2021 a od 10.4.2021 začalo pokračovať plynutie premlčacej doby, ale ani v lehote viac ako 2 rokov po právoplatnom skončení trestného konania žalobca si nárok na náhradu predmetnej škody neuplatnil, urobil tak až s odstupom 26 mesiacov a 15 dní, námietka premlčania zo strany žalovaného bola vznesená dôvodne a súd prvej inštancie ju nesprávne právne vyhodnotil. Neobstojí ani záver súdu prvej inštancie o tom, že by táto námietka premlčania bola v rozpore s dobrými mravmi. Opäť poukazuje na označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR i Ústavného súdu SR. Žiada, aby odvolací súd zmenil

rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch tak, že žalobu zamietne a žalovanému v 1/ rade voči žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 1/ rade poukazoval na správne závery súdu prvej inštancie. Zdôraznil potrebu zistenia skutočnej výšky škody i to, že pokiaľ ide o rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi, v tomto smere vyhodnotil súd prvej inštancie túto námietku podľa jeho názoru správne. Navrhuje, aby rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

9. Aj vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2/ rade žalobca zotrval na svojej argumentácii a zotrval aj v tomto stanovisku k odvolaniu na tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, a to aj vo výroku o náhrade trov konania. Pokiaľ sa týka žalobného návrhu, tak zotráva na tom, že on nerozšíroval žalobný návrh, ale v prvom rade bral žalobný návrh späť čo do sumy 546,- eur späť a uplatnil si aj úroky z omeškania, čo však nie je rozšírením žalobného návrhu.

10. Žalovaný v 2/ rade v stanovisku k podaniu žalobcu k jeho odvolaniu zotrval na odvolacích námietkach i na podanom odvolacom návrhu.

11. Aj žalovaný v 1/ rade v stanovisku k nemu podanému odvolaniu zotrval na ním podanom odvolaní so zdôraznením, že „uvažovanie“ súdu prvej inštancie tak, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k posudzovaniu námietky premlčania, je v príkrom rozpore so zákonnou úpravou premlčania.

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi – stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolania žalovaných proti druhej a tretej výrokovej vete sú dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti podľa § 388 zmenil.

13. Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 380 ods. 1 CSP je viazaný odvolacími dôvodmi, ktoré sa v posudzovanej veci týkali predovšetkým nesprávneho právneho posúdenia súdu prvej inštancie týkajúceho sa žalovanými uplatnenými námietkami premlčania proti žalobou žiadaného uspokojenia nároku na náhradu škody proti škodcovi (prevádzkovateľovi motorového vozidla) a proti poisťovni, v ktorej bola poistená zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla za škodu spôsobenú jeho prevádzkou.

14. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav (zistený aj na základe podkladov predložených stranou) podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

15. V konaní nebolo sporným, že zodpovednosť žalovaného v 1/ rade za majetkovú ujmu vzniknutú pri dopravnej nehode je daná. Nebolo rozporované ani to, že prevádzkovateľ motorového vozidla (žalovaný v 1/ rade) mal povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu poistné u žalovaného v 2/ rade. Aj výška uplatňovanej škody bola z dokazovania pred súdom prvej inštancie znaleckým posudkom ustálená. Za takéhoto stavu bolo pre rozhodnutie vo veci kľúčovým vyporiadanie sa s uplatnenými námietkami premlčania.

16. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

17. Podľa § 822 OZ z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poisťiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá.

18. Podľa § 823 OZ náhradu platí poisťiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

19. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

21. Podľa § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“) poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve (ods. 1). Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa

d) písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b)

e) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, ušlého zisku (ods. 2).

22. Podľa § 15 Zákona o povinnom zmluvnom poistení náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať (ods. 1). Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila (ods. 2).

23. Z citovaného ustanovenia § 822 OZ vyplýva, že pri poistení zodpovednosti za škodu poisťiteľ v prípade poistnej udalosti nahradí za poisteného škodu, za ktorú poistený zodpovedá škodcovi. Poisťiteľ teda podľa poistných podmienok preberá za poisteného povinnosť nahradiť poškodenému škodu. Je len logické, že podľa § 823 OZ platí všeobecná zásada, že náhradu platí poisťiteľ poškodenému. Zaplatením náhrady škody za poisteného sa poisťiteľ nestáva zodpovednostným subjektom namiesto poisteného, ani nejde o prevzatie dlžoby poisteného voči poškodenému, ktorá mu vznikla zo zodpovednosti za škodu. Dôsledkom tejto skutočnosti je, že poškodený nemá priame právo na plnenie proti poisťovateľovi. Poškodený musí svoje právo na náhradu škody uplatniť voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t.j. voči poistenému. Poisťiteľ potom plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poisťiteľovi, a to vtedy, ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je napr. zákon č. 381/2001 Z.z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej v texte označený aj len ako „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“), ktorého aplikácia pre posúdenie vzťahu z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pripadá i v tomto prípade do úvahy.

24. Z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, má poistený právo, aby náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla hradil poisťovateľ priamo poškodenému (§ 4 a § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení), pričom poškodený má nárok (na rozdiel od úpravy v § 823 OZ, ktorá však na možnú osobitnú úpravu odkazuje) uplatniť si právo na jej náhradu priamo voči poisťovateľovi (§ 15 ods. 1, veta druhá Zákona o povinnom zmluvnom poistení). Poškodený pri škode spôsobenej mu prevádzkou motorového vozidla tak má právo uplatniť si jej náhradu voči zodpovednému subjektu - škodcovi (§ 420, resp. § 427 a nasl. OZ), ale aj priamo voči poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení). Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že poškodený má možnosť voľby, či si uplatní nárok na náhradu škody spôsobenej mu prevádzkou motorového vozidla iba voči škodcovi, či priamo voči poisťovateľovi z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti škodcu za škodu spôsobenú motorovým vozidlom alebo si svoj nárok uplatní voči obojm týmto subjektom súčasne. Plnenie na náhradu škody mu však patrí len jedenkrát, teda

plnenie jedného z týchto subjektov (poisťovateľ, poistený/škodca) spôsobuje zánik nároku na náhradu škody poškodeného voči druhému subjektu (solučné účinky plnenia poskytnutého poškodenému jedným z týchto povinných subjektov vo vzťahu k povinnosti druhého povinného subjektu plniť poškodenému).

25. Vzťahy medzi škodcom, poškodeným a poisťovateľom navzájom je potrebné rozlišovať. Zatiaľ čo vzťah poškodeného a škodcu je vzťahom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (vyplývajúci z § 427 a nasl. OZ), tak vzťah medzi poisťovateľom a poisteným škodcom je vzťahom z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom (zákona č. 381/2001 Z.z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla). Tento vzťah medzi poisťovateľom a poisteným škodcom je určený a vzájomné plnenie je limitované zákonnými i zmluvnými poisťovnými podmienkami, ktoré upravujú napr. do akých limitov je poisťovateľ povinný a komu plniť pri vzniku náhodnej poistnej udalosti, prípadne v akých prípadoch a do akého rozsahu si môže, ak za poisteného škodu nahradí, uplatniť poisťovateľ regresný nárok voči poistenému škodcovi a pod. Vzťah poškodeného a poisťovateľa škodcu je vzťahom špecifickým vyplývajúcim zo záväzku poisťovateľa z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poistenému škodcovi plniť náhradu škody priamo poškodenému, pričom poškodenému osobitný Zákon o povinnom zmluvnom poistení dáva i priamy nárok voči poisťovateľovi na plnenie, ktorým mu bude táto škoda nahradená (v § 15 ods. 1). Povinnosť poisťovateľa plniť poistné plnenie priamo poškodenému je teda záväzkom poisťovateľa voči poistenému (škodcovi) vyplývajúci z ich zmluvného poistného vzťahu (§ 823 OZ; § 4 a § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení), teda plní poškodenému aj keď si tento priamo náhradu škody voči nemu neuplatní. Táto povinnosť mu vyplýva z poistnej zmluvy uzavretej so zodpovedným škodcom ako poisteným, resp. zo Zákona o povinnom zmluvnom poistení. V prípade, že si poškodený uplatní priamo nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení, prípadné premlčanie tohto nároku sa posudzuje podľa rovnakej právnej úpravy ako platí na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, t.j. premlčanie priameho nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení, ako aj nároku na náhradu škody voči zodpovedajúcemu škodcovi podľa § 427 OZ sa posudzuje podľa ustanovení o behu premlčacej lehoty pri náhrade škody upravenej v Občianskom zákonníku, teda podľa § 106 OZ (na ktoré ustanovenie odkazuje zákonná poznámka č. 22 pri § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení). Z § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení (a poznámky k nemu) teda jednoznačne vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neaplikuje § 104 OZ.

26. Nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi a nárok na náhradu tejto škody voči škodcovi sa však premlčujú samostatne. Poškodený preto v snahe predísť premlčaniu nároku si musí svoj nárok uplatniť voči každému povinnému subjektu včas (viď napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2MCD0/9/2013 z 27. augusta 2014). Uplatnenie nároku len voči jednému z povinných subjektov (napr. len voči škodcovi) neznamená uplatnenie nároku aj voči druhému povinnému subjektu (napr. voči poisťovateľovi). Medzi poškodeným a poisťovateľom aj v prípade priameho nároku poškodeného na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení, nejde o vzťah zodpovednosti za škodu, nakoľko zodpovednostný vzťah vzniká len medzi poškodeným a tým, kto mu spôsobil škodu, teda škodcom (poisťovňa ním nie je). Poškodený sa ani nestáva účastníkom právneho vzťahu z poistenia škodcu (neviaže ho zmluva o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie je jej účastníkom a ani sa nestáva účastníkom tohto vzťahu po poistnej udalosti), má len v zmysle osobitného predpisu priznaný osobitný priamy nárok voči poisťovateľovi na náhradu škody spôsobenej poisteným škodcom. Priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi zo zákonného zmluvného poistenia škodcu upravený v § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení je posilnením postavenia poškodeného pri tomto type náhrady škody. Ide o zvýšenú ochranu poškodeného, aby jeho právo na náhradu škody bolo garantované aj vtedy, ak poistený porušil poistnú zmluvu takým spôsobom, že by poisťovateľ vo vzťahu k nemu síce mohol odmietnuť plnenie z poistenia zodpovednosti, ale nemôže tak urobiť vo vzťahu k poškodenému.

27. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 28. apríla 2005, sp. zn. 3Cdo/38/2005 uviedol, že záväzok poisťovne nahradí škodu za poisteného je záväzkom voči poistenému, nie voči poškodenému. Poisťovňa nie je zodpovedná za škodu spôsobenú škodcom, je však povinná plniť za (zodpovedného) poisteného, ktorý u nej uplatnil právo vyplývajúce mu z poistného vzťahu (aby poisťovňa v prípade poistnej udalosti plnila poškodenému).

28. Ako už bolo vyššie uvedené z ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení vyplýva výnimka (oproti § 823 OZ), podľa ktorej poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody voči škodcovi, ale aj proti poisťovateľovi.

29. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

30. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

31. Ustanovenie § 106 OZ upravuje premlčaciu dobu vo vzťahu k všetkým právam na náhradu škody. Táto premlčacia doba sa uplatní vo vzťahu k ustanoveniam § 420 a nasl. OZ, ale aj vo vzťahu k tým ustanoveniam Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú zodpovednosť za škodu v rámci špecifických právnych vzťahov (pozri napr. § 42 a § 510 OZ a pod.). Rovnaká úprava ako sa používa na posúdenie premlčania práva na náhradu škody proti osobe, ktorá škodu spôsobila prevádzkou motorového vozidla sa použije aj na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 a 2 PZP).

32. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Začiatok subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle, a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť. Vzájomný vzťah týchto lehôt je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému plynie druhá premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba je trojročná a začína plynúť v okamihu škodnej udalosti. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a pre začatie jej plynutia je významný subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek: 1. kedy sa poškodený dozvie o škode, pričom sa vyžaduje preukázaná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť, vyčíslieť na súde žalobou (okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí kryť okamihom škodnej udalosti, resp. protiprávnym konaním) a 2. kedy sa poškodený dozvie o tom kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby platí zásada, že lehota sa so subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr, ako lehota s objektívne určeným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou. To znamená, že ak subjektívna doba uplynie v rámci behu objektívnej doby, právo sa premlčí uplynutím subjektívnej doby a na ďalšie plynutie objektívnej doby sa už neprihliada; prípadne, ak subjektívna lehota síce začne plynúť v rámci objektívnej doby, avšak uplynie až po uplynutí objektívnej doby, v takom prípade sa právo premlčí uplynutím objektívnej doby a napokon, ak začiatok subjektívnej doby nastane až po skončení objektívnej doby, právo sa premlčalo uplynutím objektívnej premlčacej doby a subjektívna doba nemá v tomto prípade právny význam.

33. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nároku na náhradu škody voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený preukázateľne dozvedel o výške škody a o tom, kto za ňu zodpovedá a nie okamih doručenia oznámenia o výsledku poistného šetrenia zo strany poisťovateľa (ktorým poisťovateľ len oznamuje poškodenému, či a v akom rozsahu poskytne poškodenému plnenie na uplatnený nárok na náhradu škody). (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/9/2021 z 31.3.2022.)

34. Občiansky zákonník viaže premlčanie práva z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby na časovú podmienku uplynutia 2-ročnej doby od okamihu vedomosti poškodeného o škode a kto za ňu zodpovedá. Premlčacia doba začína plynúť dňom, kedy sa poškodený skutočne (nie iba predpokladane) dozvedel o škode, t.j. kedy nadobudol Vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde, a ďalej o tom, kto za škodu zodpovedá (porovnaj R 38/1975).

35. Pojem „dozvie sa o škode“ (§ 106 ods. 1 OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého

druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektivne vyjadriť - vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Nie je potrebné, aby poškodený poznal rozsah (výšku) škody presne (napr. na základe odborného posudku), ale v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 OZ sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia (Rozsudok NS ČR z 29.11.2006, sp. zn. 25Cdo/721/2005).

36. Subjektívna premlčacia doba sa odvíja od okamihu, kedy sa poškodený dozvedel o tom, že mu vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú je možné natoľko objektivne vyjadriť v peniazoch, že možno právo na jej náhradu uplatniť na súde. Poškodený sa dozvie o škode, akonáhle zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno odvodiť vznik škody a orientačne (približne) i jej rozsah (tak, aby bolo možné určiť približne výšku škody v peniazoch) a nie je potrebné, aby poznal rozsah (výšku) škody presne (napr. na základe odborného posudku). Znalosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže k okamihu, kedy získal informáciu, na ktorej základe si môže urobiť poznatok, ktorý konkrétny subjekt je za škodu zodpovedný. Postačuje, aby poškodenému boli známe také skutkové okolnosti, ktoré sú spôsobilé pre záver o finančnom vyjadrení spôsobenej majetkovej ujmy. Okolnosť, či a kedy si potom vyžiada v tomto smere od odborníka informáciu, nie je rozhodujúcou. Pre podanie žaloby o náhradu škody postačuje totiž i len orientačná (približná) vedomosť o rozsahu (výške) škody, čo vyplýva i z toho, že sa výška škody zisťuje v súdnom konaní a definitívny záväzný záver o nej je obsiahnutý až v právoplatnom rozsudku. Takýto výklad začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je v súlade s konštantnou judikatúrou (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR zo dňa 27.9.1974, sp. zn. 2Cz/19/74, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 38/1975, stanovisko Najvyššieho súdu SSR zo dňa 23.11.1983, č. j. Cpj 10/83, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 3/1984 alebo aj novšie rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR zo dňa 14.9.2005, sp. zn. 25Cdo/2656/2004, zo dňa 28.1.2004, sp. zn. 25Cdo/61/2003 alebo i vyššie už uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obdo/9/2021 z 31.3.2022.).

37. Za takéhoto stavu nemožno sa stotožniť so súdom prvej inštancie, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody začala plynúť až po podaní znaleckého posudku vyžiadaného súdom v tomto konaní. Ak takto ustanovenie § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie vyložil, pomýlil sa v právnom posúdení veci.

38. Aj vyššie uvedenej konštantnej judikatúre zodpovedá záver, že žalobca mohol mať a aj mal vedomosť (aspoň orientačnú, či približnú) o výške vzniknutej vecnej škody na poškodenom motorovom vozidle najneskôr v deň, keď si tento nárok uplatňoval v adhéznom konaní (t.j. 29.10.2020). Znaleckým dokazovaním nariadeným súdom v konaní sa už len táto výška upresňovala. Žalobca mal k dispozícii údaj o ním zaplatenej cene za motocykel nadobudnutý v roku 2018 a pri tzv. totálnej škode nebola nijaká prekážka, aby mal dostatočné informácie pre uplatnenie nároku na náhradu škody aspoň v orientačnej výške.

39. Pri alternatíve uvedenej vedomosti a pri vyššie uvedených záveroch o tom, že sa nároky proti škodcovi a poisťovni premlčujú samostatne, nemožno dospieť k inému záveru len takému, že proti poisťovni subjektívna premlčacia lehota uplynula už 29.10.2022.

40. Proti žalovanému v 1/ rade v súvislosti s vedeným trestným stíhaním spočívala premlčacia doba do 9.4.2021 (do právoplatného skončenia trestného konania). Aj po jeho skončení viac ako po dobu 2 rokov bol žalobca pasívny a nárok na náhradu škody neuplatňoval. Nijaký relevantný vplyv na plynutie premlčacej doby nemala ani jeho komunikácia s poisťovňou v roku 2023.

41. Za takéhoto stavu je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že nárok uplatnený podanou žalobou dňa 28.6.2023 bol uplatnený po uplynutí subjektívnych 2-ročných dôb (počítaných individuálne proti obom žalovaným).

42. Súd prvej inštancie uzavrel aj to, že na námietky premlčania nemohol prihliadať, pretože by to odporovalo dobrým mravom.

43. Ustanovenie § 3 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či je výkon subjektívneho práva v súlade s dobrými mravmi a ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektoré zo súhrnu základných spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Postup súdu podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, ak vznesenie námietky premlčania je výrazom zneužitia práva na neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva).

44. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje.

45. Uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi, na druhej strane však nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi však môže byť len taký výkon práva účastníkov v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.

46. Ak by výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku bol len prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnu normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu, jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. O konanie vykazujúce znaky priameho úmyslu poškodiť druhého účastníka by však nebolo možné uvažovať z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale len z konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odoprenie práva uplatniť námietku premlčania. Samotná dôvodnosť vznesenej námietky premlčania však rozpor s dobrými mravmi nezakladá. Aplikácia tohto inštitútu by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona - t. j. neznalosť plynutia premlčacích dôb. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich (porovnaj s rozhodnutiami Ústavného súdu SR č.k. II.ÚS/920/2016-9 zo dňa 15.12.2016, č.k. II.ÚS/176/2011-14 zo dňa 20.4.2011, Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/539/2008 z 19.2.2009 a sp.zn. 25Cdo/2648/2003 z 31.8.2004, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/151/2012 zo dňa 9.12.2015).

47. Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/41/2012).

48. Vzhľadom na to, že odopretie výkonu práva uplatniť námietku premlčania predstavuje veľký zásah do právnej istoty, ktorá je taktiež hodnotou chránenou ústavným poriadkom, prevážia dobré mravy nad právnou istotou iba vo výnimočných prípadoch, keď uplatnenie námietky premlčania je na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej lehoty nezavinil a voči ktorému by zánik nároku v dôsledku premlčacej doby bol neprímerane tvrdý. (uznesenie Ústavného súdu ČR z 30. júla 2014, sp. zn. I.ÚS 645/13)

49. Vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. Tak, ako je už uvedené vyššie (bod 45.) v rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby. (uznesenie Ústavného súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. II. ÚS 176/2011)

50. Vo veci z vykonaného dokazovania (ba ani z tvrdení samotného žalobcu) nevyplývajú dôvody na strane žalovaných, ktoré by boli prekážkou pre včasné uplatnenie nároku na náhradu škody na súde poškodeným žalobcom. Tak, ako je uvedené vyššie každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.

51. Pri dôvodne uplatnených námietkach premlčania nebolo možné žalobe proti obom žalovaným vyhovieť.

52. Dôvodnou bola i odvolacia námietka spočívajúca aj v tom, že súd rozhodoval o príslušenstve (úrokoch z omeškania), aj keď súd o zmene žaloby (o jej rozšírení o príslušenstvo) nerozhodol tak, ako to žiada ustanovenie § 142 ods. 1 CSP.

53. Zrušovanie rozhodnutia súdu prvej inštancie (a vracanie veci) v tej časti, ktorou súd žalobcovi priznával proti žalovaným aj úroky z omeškania pri závere o dôvodnosti zamietnutia žaloby pre premlčanie by bolo v rozpore s Čl. 17 CSP. Preto odvolací súd volil pri postupe podľa § 388 CSP alternatívu zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie so zamietnutím žaloby.

54. O náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie i pred odvolacím súdom odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP. Žalovaní boli v konaní úspešní, preto im odvolací súd aj pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

55. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).